

Názov výstavy: **Akt otvorenia**

Autori*ky: Veronika Dlabáč, Kristína Dzuričková, Anaïs Héraud-Louisadat a Till Baumann, Denisa Horváthová Slávová, Lena Jakubčáková, Peter Kollár, Daniela Krajčová, Alžbeta Malovcová, Jozef Eduard Masarik, Ivana Mojšová, Miloš Mozdík, Stanislav Piatrik, Rastislav Podhorský, Tomáš Rafa, Róbert Suchý, Dana Tomečková

Kurátorka: Mária Piatriková

Inštalácia výstavy: Stanislav Piatrik

Vernisáž: 27. 3. 2025, 18.00

Trvanie výstavy: 28. 3. -6. 4. 2025, 15.00-19.00

Komentovaná prehliadka: 1. 4. 2025, 18.00

Miesto: Divadlo K, Palackého 5, Bratislava

Skupinová výstava Akt otvorenia reaguje na súčasnú polarizáciu spoločnosti, ktorá sa prejavuje čoraz ostrejšími hranami medzi rôznymi skupinami. Výstava tu funguje ako membrána, ktorá prepúšťa pohľady a umožňuje skúmať iné svety. Nesnaží sa pri tom o ich konfrontáciu ale hľadanie porozumenia a vytváranie nových prepojení, ktoré môžu obnoviť chýbajúci dialóg. Prostredníctvom rôznych médií mapuje podoby otvárania sa v jeho univerzálnej rovine, pričom jednou z vrstiev je aj vzťah cirkvi a súčasného umenia s ambíciou prispieť k hľadaniu ich spoločného jazyka.

Cirkev a sekulárna spoločnosť sa nezriedka zdajú ako dva oddelené svety, a pritom zdieľajú podobné problémy. Krízu dôvery a uzatváranie sa do seba. Dočasne môže byť uzavretosť funkčným obranným mechanizmom - spôsobom prežitia, no ak trvá príliš dlho, mení sa na stagnáciu, rigiditu a neschopnosť nadviazať skutočný vzťah. Strach nám napne svaly, zamkne myslenie, urobí nás nepriepustnými.

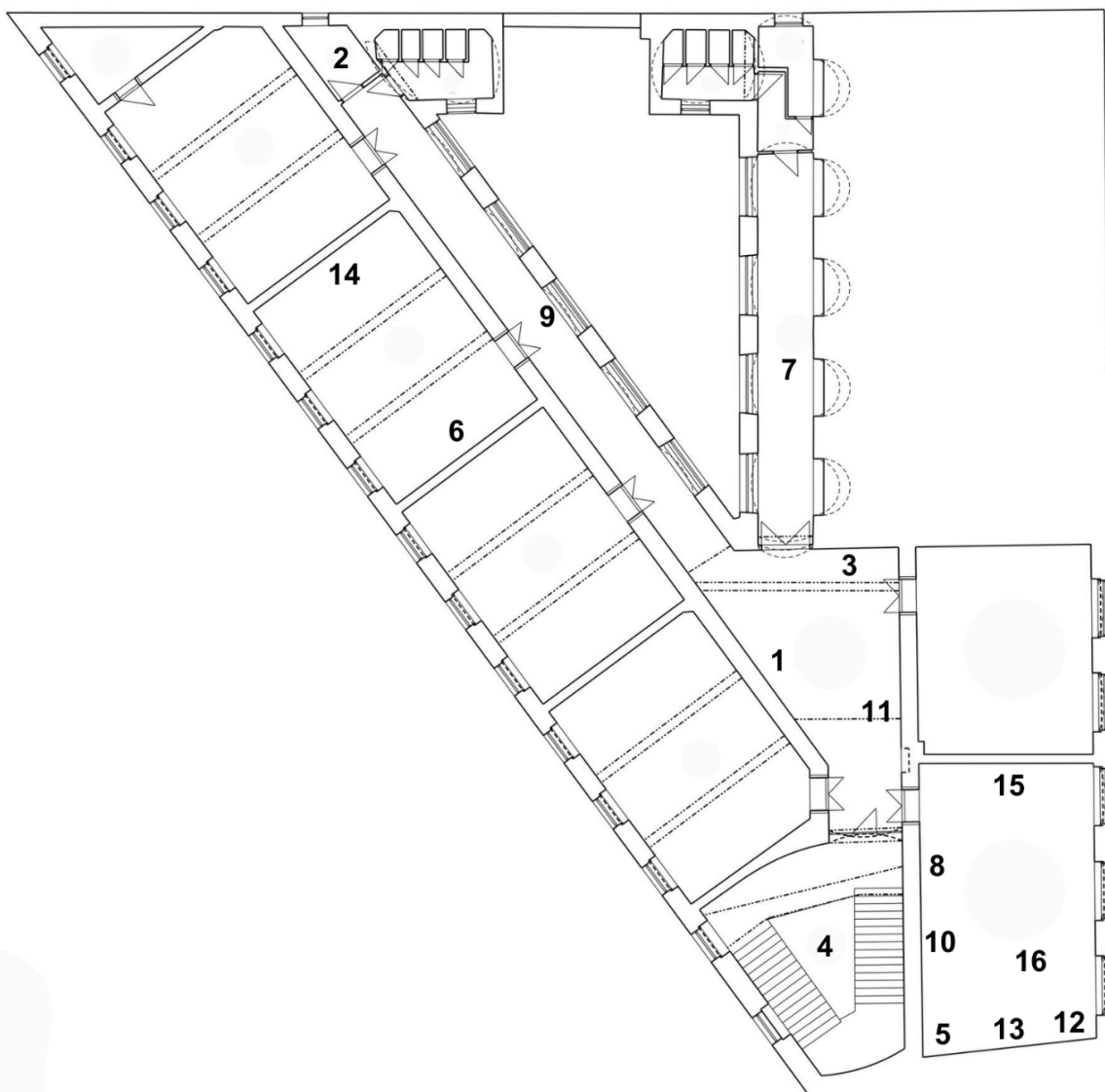
Fenomenologička Anna Hogenová mi v jednom rozhovore odpovedala na otázku, čo sa skrýva v hlbokej podstate strachu z otvorenia sa cirkvi alebo akejkolvek inej skupiny ľudí, takto: *"Je to strach ze smrti, strach z konečnosti, ktorý nás podvedomě řídí k tomu, abychom své ego pěstovali, a tím se uzavíráme. Ta péče o duši není nic jiného než propedeutika, než příprava na smrt. My musíme tu smrt a její nevyhnutelnost přijmout tak, že se s tím nejen usebereme, ale také si ji přivlastníme."*

Otvoriť sa znamená dovoliť pohyb. Vykročiť zo svojho videnia sveta so snahou porozumieť. Ísť do rizika. Stretnúť sa s tým, čo je iné. Otvoriť sa neznamená okamžite súhlasiť. Neznamená ani stratiť hranice, ale umožniť ich flexibilitu. Učí nás znášať neistotu. Je to nevyhnutný proces, pretože svet, v ktorom žijeme, už nie je takým, akým bol včera. A my sme rovnako v neustálom procese premeny.

Podľa polyvagálnej teórie Stephena Porgesu ľudia ako spoločenské bytosti sú pre seba navzájom životným prostredím. Druhí sú pre nás zdrojom bezpečia alebo ohrozenia. Navzájom sa ovplyvňujeme, zrkadlíme a koregulujeme. Keď sa cítime ohrození, náš nervový systém automaticky prechádza do režimu boj/útek/zamrznutie a časť mozgu zodpovedná za sociálne prepojenia sa vypína. Naopak stav, ktorý umožňuje vnímať druhého človeka, interagovať a vytvárať spojenie sa aktivuje iba keď sa cítime v bezpečí.

Skupinová intermediálna výstava predstavuje šesťnásť diel sedemnástich autorov a autoriek. Samotné diela reflektujú tému vo viacerých líniách. Objavuje sa v nich skúmanie hraníc a foriem procesov otvárania sa (Héraud-Louisadat a Baumann, Masarik, Tomečková), oscilovanie medzi materiálным a duchovným (Dzuričková, Mozdík, Piatrik), individuálnym a skupinovým (Kollár) a vnímanie premeny miest, štruktúr či systémov (Dlabáč, Masarik). Špecifické sociálne skupiny, ktorými sa zaoberajú diela jednotlivých autorov sú väzni (Jakubčáková), ukrajinskí utečenci (Krajčová) alebo LGBTI+ komunita (Rafa) a dopĺňa ich skupina kapucínov (Horváthová Slávová). Diela komunikujú túžbu alebo pozvanie k rozhovoru (Malovcová, Tomečková), poukazujú na potrebu rozšírenia obzorov (Podhorský) a natieňujú aj dôležité otázky o vyprázdnení symbolov a významov (Mojšová).

Akty otvorenia nie sú jednoduché, často sú krehké (Tomečková) a pomalé (Suchý), veľakrát v nich zomierame a strácame sa. Ale môžeme sa v nich aj nájsť a objaviť odvahu, ktorej sme chceli byť schopní.

Akt otvorenia

- 1 - Veronika Dlabáč (SK): Voidance, 2010, video, 3:45 min.
- 2 - Kristína Dzuričková (SK): Svetlo, 2023, inštalácia
- 3 - Anaïs Héraud-Louisadat (FR) a Till Baumann (DE): Ritournelle, 2024, záznam performance, video, 1:08:43 min.
- 4 - Denisa Horváthová Sláková (SK): Bratia, 2012, fotografie
- 5 - Lena Jakubčáková (SK): Spis 44, 2007-2016, fotografie
- 6 - Peter Kollár (SK): Bytosti, 2024, linoryt
- 7 - Daniela Krajčová (SK): Patchwork, 2022-2023, kresba, výšivka na recyklovanom textíle
- 8 - Alžbeta Malovcová (SK): Bezvetrie, 2009, lept
- 9 - Jozef Eduard Masarik (SK, USA): Zaužívané systémy, 2025, inštalácia
- 10 - Ivana Mojšová (SK): Parta, 2024-2025, olej na plátne
- 11 - Miloš Mozdík (SK): Proroci, 2023, sieťotlač
- 12 - Stanislav Piatrik (SK): Trojica, 2008, fotografia
- 13 - Rastislav Podhorský (SK): Bez názvu (Zelená vlna), 2022, gvaš a tempera na plátne
- 14 - Tomáš Rafa (SK): Pietna spomienka na obeť teroristického útoku, 2022, video, 8:26 min.
- 15 - Róbert Suchý (SK): Pomalosť, 2024, záznam performance, video, 16:01 min.
- 16 - Dana Tomečková (SK): Ja a Ty, 2025, objekt, materiál: práškový cukor a pigment